

12, 4, 5. — b) als Schmeichelname der Kuh (in einer häufigen Formel) etwa so v. a. *Ergötzen* (weshalb es auch zu 1. रन् gezogen werden könnte): रतिरसि रमतिरसि सूर्यासि TS. 1, 6, 3, 1 (vgl. रती सूररी SV. II, 8, 1, 4, 4). VS. 8, 43. PANĀV. Br. 20, 13, 15. — 2) m. N. pr. Vop. 28, 43. eines Lexicographen, = रतिदेव MALLIN. zu Çiç. 1, 20. Schol. zu VĪSAVAD. 19.

रतिदेव (2. र् + देव) m. 1) Bein. Vishnu's TRIK. 1, 1, 31. H. ç. 70. MED. v. 63. — 2) N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Saṁkṛti, MED. MBu. 1, 224. 2099. 3, 4096. 13809. 16674. 7, 2356. fgg. 12, 1013. fgg. 8591. 10753. 13, 3351. 5544. 14, 2787. MEGH. 46. VP. 450. BHĀG. P. 1, 12, 24. 2, 7, 44. 9, 21, 2. 10, 72, 21. HALL in der Einl. zu VĪSAVAD. 53. Verfasser von Mantra bei den Çakta Verz. d. Oxf. H. 101, a, 35. — 3) N. pr. eines Lexicographen, = रति MED. Anh. 1. Verz. d. Oxf. H. 182, b, 44.

रतिनार m. N. pr. eines Fürsten VP. 447. Varianten: रतिभार, रतिनार, मतिनार.

रतिभार m. = रतिनार BHĀG. P. 9, 20, 6.

रत्तु f. 1) Weg. — 2) Fluss MED. l. 30 (रत्तु: st. रत्ते zu lesen).

रत्त्य (von 1. रत्तु) adj. *belustigend, behaglich*: कस्ति मदं इन्द्र रत्त्यौ भूत् RV. 10, 20, 3. इन्द्रस्य रत्त्यं ब्रूत् AV. 6, 33, 1. वसन्त इतु रत्त्यः SV. NAIGEA 4, 2.

रत्ला f. Bein. der Saṁḡṇā, der Gattin des Sonnengottes, Verz. d. Oxf. H. 74, a, 26.

रन्ध्र s. रष्.

रन्ध्रक (vom caus. von रन्ध्र) nom. ag. P. 7, 1, 61, Sch.

रन्ध्रन (wie eben) 1) nom. ag. *Vernichter*: अमरं BHĀG. P. 4, 30, 28. — 2) n. nom. act. P. 7, 1, 61, Sch. a) *das Vernichten*: अविद्यापन्धि BHĀG. P. 5, 19, 20. — b) *das Kochen, Zubereiten von Speisen*: रन्ध्रनाय स्थाली P. 2, 1, 36, Sch. °कर्मन् Verz. d. Oxf. H. 85, b, 31.

रन्ध्रनाय् (von रन्ध्रन), रन्ध्रनायति = caus. von रन्ध्र *in die Gewalt geben* RV. 1, 33, 10.

रन्ध्रस् oder रन्ध्रस m. N. pr. eines Mannes aus dem Geschlecht der Andhaka; vgl. रन्ध्रस.

रन्धिर् (von रन्ध्र) f. 1) *Unterwerfung* RV. 7, 18, 18. — 2) *das Garwerden*: तपडुलगर्भ BHĀG. P. 5, 10, 23.

रन्धि (wohl von रद्) n. SIDDH. K. 249, b, 1. im BHĀG. P. bisweilen auch m. 1) *Oeffnung, Spalte, Höhlung* AK. 1, 2, 2, 2. 3, 4, 24, 150. H. 1303. an. 2, 422. MED. r. 79. HALĀ. 3, 2, 5, 49. उशाना यत्परावत् उद्यो रन्ध्रमयातन । द्यौर्न चक्रद्विया etwa *Ohrhöhle oder Luftröhre des Oshen*, auf einen Mythos oder eine Oertlichkeit bezüglich, RV. 8, 7, 26 (= मध्य SĀ.). उद्योरन्ध्र PANĀV. Br. 13, 9, 13 ist N. pr. — वृत्तस्य MBu. 3, 15995. भुवः RAGH. 15, 82. शैल° 10, 86. KATHĀS. 19, 112. 53, 110. MEGH. 58. नाभि° RAGH. 18, 19. अङ्गुलि° 6, 19. मृत्कुम्भवालुकारन्ध्रपिधान SĀH. D. 64, 11. नखरन्ध्रमुक्तिमुक्ताफलैः केसरिणाम् KUMĀRAS. 1, 5. वल्मीक° BHĀG. P. 9, 3, 3. ज्ञालामुख° 10, 41, 22. ज्ञाल° 60, 4, 5. सुषुम्णा° Verz. d. Oxf. H. 104, b, 38. श्रोतो° MEGH. 43. वक्र° RAGH. 9, 63. नेत्र° BHĀG. P. 10, 32, 8. शिराभिस्तमयः सरन्ध्रेर्ध्वं वितन्वन्ति जलप्रवाहान् RAGH. 13, 10. RĪĀ-TAR. 2, 86. लक्साररन्ध्रपरिपूरणालब्धगीति Çiç. 4, 61. वेणु° PANĀV. Br. 3, 3, 16. रन्ध्रान्वेषोः BHĀG. P. 10, 21, 5. विवेश तेनैव पथा लब्ध-

VI. Theil.

रन्ध्रो वृद्धि स्मरः KATHĀS. 3, 59. समूहमेणापि रन्ध्रेणा प्रविशत्यन्तरं रिपुः Spr. 3283. Es werden zehn *Oeffnungen* am menschlichen Leibe angenommen: je zwei an Nase, Augen und Ohren, dann Harnröhre, After, Mund und eine vermeintliche am Schädel (s. ब्रह्मरन्ध्र) ÇĀHĀS. SĀH. 1, 3, 20. 3, 8, 7. Verz. d. Oxf. H. 311, a, 3 v. u. गलरन्ध्र *Luftröhre* NILAK. zu MBu. 12, 10262. Wohl = योनि in der Stelle व्यसनमनेकरन्ध्रम् (नानागर्भवास-त्रयम् Comm.) BHĀG. P. 3, 31, 21. — 2) Bez. *eines best. Theils am Kopfe des Pferdes* (vgl. उपरन्ध्र) VARĀH. BHU. S. 66, 4. — 3) *Fehler, Mangel* H. an. MED. प्रकाशरन्ध्राणि रत्नानि शास्त्राणि च VARĀH. BHU. S. 104, 1. *Blösse, Schwäche*: स्वरन्ध्रगोस्र JĀĀK. 1, 310. MBu. 1, 4573. 6, 4949. 13, 132, 13, 210. प्रहरति च रन्ध्रेषु R. 5, 90, 11. Spr. 1731. 4391. 4818. BHAR. NĀṬYAC. 34, 67. fg. MĀKĀH. 123, 18. KĀM. NITIS. 13, 95, 13, 15. °गुप्ति 29. 19, 29. RAGH. 12, 11. 15, 17. 17, 61. VARĀH. BHU. S. 16, 39. 69, 21. ÇĀHĀ. zu BHU. ĀR. UP. S. 84. RĪĀ-TAR. 4, 519. तं कर्तुं रन्ध्रं प्रतीतते BHĀG. P. 10, 61, 20. PANĀV. Br. 182, 2. रन्ध्रेणनिपातिना ऽनर्थाः (vgl. क्लिष्टनर्था बहु-लीभवन्ति Spr. 533. 2334) *das Unglück trifft immer die schwache Stelle, das Unglück kommt nie allein* ÇĀK. 81, 8. — 4) Bez. *des 8ten astrologischen Hauses* VARĀH. BHU. 6, 7, 11. 9, 6. 23, 6. — Vgl. कार्पा° (auch KĀM. NITIS. 13, 45. KATHĀS. 29, 146), नगरन्ध्रकर, नी° (adv. *ununterbrochen* UTTARAR. 103, 10 = 143, 2 der neueren Ausg.), प्राण°, बहुरन्ध्रक्रा, ब्रह्मरन्ध्र (auch PRAB. 1, 10), भीरु°, मक्ती°, मानरन्ध्रा und क्लि.

रन्ध्रकण्ट m. *eine best. Pflanze*, = जालवर्चुरक RĪĀN. im ÇKDR.

रन्ध्रवधु m. *Ratte* TRIK. 2, 3, 10. HĀR. 217.

रन्ध्रवंश m. *hohler Bambus* RĪĀN. im ÇKDR.

रन्ध्रगत (रन्ध्र + घा°) n. Bez. *eines best. Uebels der Pferde*, viell. *der Dampf* MBu. 12, 10262. = अश्वगलरन्ध्रगतं मांसखण्डम् NILAK.

रप्, रपति (व्यक्तायो वाचि) DAṬUP. 11, 7. *schwätzen* (leichthin oder unbedacht), *flüstern*: उत स्या वी मधुमन्मत्तिकारपत् RV. 1, 119, 9. रप-त्कविः 174, 7. श्रुता वर्दन्तो अन्तं रपेम 10, 10, 4. काममृता ब्रह्मे तद्रपामि 11. रपन्ध्रविरप्यो च घोषणा 11, 2. — Vgl. लप.

— intens. स ई र्भो न प्रति वन्त उच्चः शोचिषा रारपीति मित्रमदाः RV. 6, 3, 6.

— आ *zufüstern, ansagen*: श्रुतस्य सामन्सरमारपती VS. 22, 2.

— परि s. परिरापः

— प्र *schwätzen*: नाभानेदिष्टो रपति प्र वेनन् RV. 10, 61, 18.

— प्रति *zufüstern*: उत मे ऽरपयुवतिर्मन्डुषी प्रति श्यावायं वर्तनिम् RV. 5, 61, 9.

रपस् n. *Gebrechen, körperlicher Schaden, Verletzung*: नी रपसि म-त्तम् RV. 1, 34, 11. अर्पभर्ता रपसा देव्यस्य 2, 33, 7. तनूनाम् 7, 34, 13. 10, 97, 10. AV. 5, 40, 10. 6, 91, 1. मा मां पथेन रपसा विदुस्सहः RV. 7, 50, 1. 8, 18, 8. 16. त्ना रपो महत् आतुरस्य न इर्कर्ता विदुः पुनः 20, 26, 56, 21. 40, 30, 8. 137, 2. 3. VS. 33, 41. nach SĀ. so v. a. Rakshas RV. 1, 69, 8. 6, 31, 3. — Vgl. ष°.

रष्ण nur mit प्र und वि. — प्र med. *hinausreichen*: प्र तुविद्युन्नस्य दिवो ररष्णे मक्षिमा पृथिव्याः RV. 6, 18, 12. der gebräuchliche Ausdruck ist प्र रिरिचे und könnte auch hier gestanden haben.

— वि med. *zum Uberschwang oder zum Platzen voll sein, strotzen*: दतिर्मधुनो वि रष्णते RV. 4, 45, 1. 10, 113, 2. मघवानो वि रष्णते AV.